

Bijlage bij de Projectaanvraag voor een Plattelandsontwikkelingssubsidie 'De kracht van groen'

Deze bijlage bevat een samenvatting van de eerste verkennende gesprekken met de zorginstellingen die reeds de intentieverklaring voor deelname aan het project 'De kracht van groen' ondertekenden.

Een eerste overleg en terreinbezoek ter plaatse gaven al meteen een zicht op de intenties van de zorginstellingen en op de globale noden en wensen voor elke locatie.

Zorggroep Sint-Kamillus – campus Krijkelberg in Bierbeek

Zorggroep Sint-Kamillus biedt psychiatrische (crisis)opvang en behandeling op korte, middellange en lange termijn aan volwassenen met drie campussen in de Leuvense omgeving. Campus Krijkelberg te Bierbeek bevindt zich op een historische site die erkend is als monument met een park en een ruime groene omgeving. Voor opgenomen patiënten is deelnemen aan externe activiteiten niet steeds mogelijk. Daarnaast is er nog steeds heel wat werk op het vlak van beeldvorming met betrekking tot geestelijke gezondheidszorg. De komende jaren wil men nadenken over de beschikbare groene ruimte en deze invullen met als doelstellingen:

- Het creëren van therapeutische ruimte voor opgenomen én niet opgenomen cliënten.
- Het uitbouwen van sociale economieactiviteiten. Voor een aantal cliënten is een normale tewerkstelling tijdelijk of definitief niet mogelijk, maar is dagactiviteit met ondersteuning en een economische meerwaarde wel haalbaar én zinvol.
- Het realiseren van mogelijkheden waar externen mensen uit de geestelijke gezondheidszorg kunnen ontmoeten. Zo ontstaan er ontmoetingskansen tussen mensen, wordt er gewerkt aan sociale interactie en aan déstigmatisering van geestelijke gezondheidszorg.
- Bijdragen aan een duurzame omgeving.

Rondom de voormalige boerderijsite wil men ruimte creëren voor natuur en recreatie, middels de herinrichting van een landbouwperceel. Men denkt ook aan de uitbreiding van de werking met boerderijdieren, volkstuinjes, Deze kant van het domein grenst aan de fietssnelweg die binnenkort aangelegd wordt en er loopt ook een wandelroute langs. Dit biedt mogelijkheden om het domein te ontsluiten voor externen.

Universitair Psychiatrisch Centrum – campus Kortenberg

Zowel kinderen, volwassen als ouderen kunnen in het UPC Kortenberg terecht voor diverse psychiatrische zorgen. Op de campus is ook een ziekenhuisschool actief. De uitgebreide campus bevindt zich in het centrum van Kortenberg en bestaat momenteel uit talrijke gebouwen verspreid over het domein. Men werkt momenteel aan een masterplan voor de omvorming van de site op lange termijn (tot 2050). De bebouwing zal in de toekomst meer geconcentreerd zijn en er komt ruimte vrij voor de ontwikkeling van een publiek toegankelijk park. Het centrum heeft ook de nadrukkelijke ambitie om de buurt (dorpskernen Kortenberg en Erps-Kwerps) binnen te trekken in het domein en meer bezoekers te genereren. Men wil komaf maken met het psychiatrisch ziekenhuis als afgesloten eiland. De meeste groenzones op dit domein zijn nu verre van uitnodigend voor de patiënten. Kale grasvelden overheersen. Een smalle bosstrook langs de rand van het domein is amper

toegankelijk. Er zijn dus veel mogelijkheden voor verbetering. In de zone waar het toekomstige park komt, kan dit alvast op een duurzame manier gebeuren in lijn met het masterplan. We kunnen hier de nodige verbeteringen aanbrengen zodat een aantrekkelijk wandelcircuit ontstaat, met plekje waar men tot rust kan komen of met bezoek naartoe kan gaan (bosstrook toegankelijk maken, houtkant omvormen door afstervende sparren te kappen en inheemse bloeiende soorten toe te voegen, oude boomgaard herstellen, grasveld omvormen tot hooiland/bomenweide, rustbanken voorzien, compostzone aan het zicht onttrekken met groenbuffer, speelzone voor bezoekende families). Dichter bij de gebouwen kan met beplanting meer kleur en een gevoel van geborgenheid in het aanwezige groen gebracht worden. Voor de jongeren kunnen natuurlijke speelaanleidingen toegevoegd worden. Op sommige afdelingen wil men ook therapeutisch aan de slag gaan in kleine moestuintjes.

Blindenzorg Licht en Liefde vzw – inloopcentrum Veltem-Beisem

Deze vzw helpt blinden en slechtzienden om een kwaliteitsvol leven uit te bouwen. In de dorpskern van Veltem-Beisem (deelgemeente van Herent) bouwen ze een oude hoeve om tot een 'vlaamsogpunt', een inloopcentrum met lichtlabo waar mensen terecht kunnen voor advies over technologische hulpmiddelen, voor training en begeleiding. In de tuin en oude boomgaard bij de hoeve wil men een 4-senses-tuin ontwikkelen: een toegankelijke ecologische tuin die de geur-, smaak-, tast- en gehoorzin prikkelt. De boomgaard wordt hersteld, een bloesemheg rondom moet vogels en insecten lokken, er zijn plannen voor een poel, zitbanken, kleinfruit, moes- en kruidentuin, voelbakken, klankinstallaties, wilgenconstructies etc. De tuin zal ook toegankelijk zijn voor de buurtbewoners en de buurt zal betrokken worden bij het oogsten in de boomgaard.

Oostrem vzw – locatie Sint-Benedictushoeve in Herent

Oostrem begeleidt volwassenen met een verstandelijke, motorische of meervoudige beperking. Men richt zich daarbij tot de meest zorgbehoevenden en biedt zowel dagbesteding als woonvoorziening aan. Op de site van de Sint-Benedictushoeve ontwikkelt Oostrem een nieuw dagbestedingsproject genaamd De Schoppe. Men zal er groenten en fruit van De Wikke (agrarisch werkervaringsproject op dezelfde site) én van eigen kweek verwerken tot afgeleide producten. De renovatie van de schuur is zo goed als klaar en de werking kan stilaan van start gaan. Achter de schuur ligt echter nog een serre en tuin met potentieel. De tuin is nu volledig verwaarloosd en niet functioneel voor de gebruikers. Men wil deze plek omvormen naar een diverse belevingstuin waar men in kan werken én ontspannen. De noden en wensen zijn alvast in kaart gebracht: kweek van kleinfruit, een waterpartij op hoogte (rolstoeltoegankelijk), kruidentuin, rolstoelvriendelijk pad naar de serre, rustbanken, een cool down plekje. Ook een compostzone en takkenril krijgen zeker een plaats. De tuin is reeds omzoomd met een inheemse houtkant en twee oude notelaars zorgen voor schaduw.

Ons Tehuis Brabant vzw – Kampenhout

Bij OTB kunnen volwassenen met een verstandelijke beperking terecht voor een woon- en dagaanbod. Er worden een 90-tal bewoners gehuisvest en een 30-tal personen komt naar het centrum voor een dagbesteding op maat. De site is omgeven door bos en bijgevolg erg groen gelegen. Er is reeds een grote moestuin en een kleine wandellus door het bos. Ook is men in een van de binnentuinen gestart met de creatie van een belevingstuin. Er is echter nog veel meer mogelijk op dit grote domein. De grote groenzones rondom de gebouwen bestaan immers bijna uitsluitend uit kort gemaaid gazon. Het aanpassen van maaibeheer, het planten van bomen en struiken en borders met bloeiende planten kunnen de biodiversiteit en de belevingswaarde van het groen fors verhogen. In de belevingstuin is er nood aan schaduwbomen en struiken die de tuin een geborgen karakter geven. En met wat extra voorzieningen kan op een open plek langs de wandelroute in het

bos een 'snoezelbos' gecreëerd worden. Zo wil men de bewoners meer naar buiten lokken, ook diegenen die niet in de moestuin werken.

WZC Keyhof – Huldenberg

Dit woonzorgcentrum is gelegen te midden van een heuvelachtig, kleinschalig landschap met weiden, houtkanten en bossen. Op deze site is integratie in het omliggende landschap belangrijk. Men wil de site met het landschap verbinden en zo de natuur naar binnen trekken. Er is een grote nood aan meer groene buitenruimte die vlot toegankelijk is vanop beide verdiepingen van het gebouw. Uitzicht vanuit de kamers op aantrekkelijk groen is belangrijk voor het welbevinden, maar men wil de bewoners ook stimuleren om meer te bewegen en buiten actief te zijn. Op het binnenplein biedt de huidige groenaanleg weinig kleur en variatie. De bewoners zelf vinden dat dat absoluut beter moet. Aan de achterzijde van het gebouw ligt een nog te ontwikkelen terrein. Hier zal een dementietuin ontwikkeld worden en een tuin gericht op het stimuleren van beweging. Uiteraard moeten er ook verschillende aangename rustplekken komen. Ook wil men een natuurlijke speelruimte voorzien voor bezoekende kinderen en buurtbewoners.

WZC Ter Meeren – Huldenberg

Ook dit woonzorgcentrum, op de rand van de dorpskern van Neerijse, is gelegen op een heuvelachtig terrein en grotendeels omringd door een natuurlijk landschap. Rond de gebouwen zijn al veel bomen en struiken aanwezig en er is een tuin met vijver en zitbanken in de schaduw. Het reliëf maakt echter dat lang niet alle delen van het terrein kunnen bezocht worden. Ook maken de bestaande asfaltwegen op het domein het onaangenaam om een wandeling te maken. Men wil dan ook rondom de gebouwen een rolstoelvriendelijke wandellus creëren die bewoners en bezoekers de mogelijkheid biedt om te genieten van het omliggende landschap en van de bloemenpluktuin die door een buurtbewoner zal uitgebaat worden op een uithoek van het domein. Het overbruggen van hellingen is hierbij een uitdaging. Naast de bloemenpluktuin komt een dierenhoek. Een afgesloten dierenverblijf dat toch verbonden is in het groen. Deze dieren geven mee vorm aan de groene omgeving en kunnen therapeutisch ingezet worden bij bewoners waar mogelijk. Men wil ook de connectie met het dorp versterken, door een natuurlijke speelruimte te voorzien en een amfitheater te bouwen voor kleine voorstellingen. Ook is er nood aan de ontwikkeling van een veilige, afgesloten dementietuin met geurende kruiden en rustplekken.

WZC Molenstee – Kampenhout

WZC Molenstee ligt midden in de dorpskern van Kampenhout. De buitenruimte is dan ook erg beperkt in omvang en bestaat uit verschillende kleine tuintjes. Men heeft de ambitie om al deze tuintjes opnieuw in te richten en zo optimaal mogelijk te benutten voor de beleving van de bewoners. Veel ruimte voor grote inheemse bomen en struiken is er niet, maar met insectvriendelijke borderbeplanting, heesters, kleine bomen en klimplanten kunnen niettemin interessante tuintjes gecreëerd worden, met aandacht voor mensen met dementie (veiligheid, oproepen van herinneringen, geborgenheid). Het is de bedoeling dat er altijd wat te bekijken valt, zowel als je in de tuin vertoeft als vanuit de ruimtes die op de tuintjes uitkijken.

Zorgtuin vzw Marmiche – Kampenhout

Marmiche vzw richt zich met haar zorg- en beleefstuin naar mensen die leven met een beperking. Ze kunnen er terecht in groep, om samen de natuur te beleven of individueel voor dagbesteding of vrijwilligerswerk. Centraal staat het beleven van de natuur met alle zintuigen: zien, ruiken, voelen, horen en proeven. Verschillende soorten beplanting in de tuin (hagen, bloemenweide, kruiden, fruitbomen en -struiken, ...), maar ook een blote voetenpad, vijver, insectenhôtels, nestkasten, enzovoort maken deze beleving mogelijk. Er zijn eveneens dieren in de tuin (geitjes, kippen).

Een bezoek aan de beleeftuin kan gecombineerd worden met een workshop in thema van de zintuigen of dieren in de tuin.

Momenteel is de tuin nog onvoldoende toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Aangepaste paden en sanitair zijn nog te realiseren. De groenaanleg moet ook nog verder ontwikkeld worden (aanplant schaduwbomen, heggen, struiken).

Men wil er tenslotte graag een inclusief project van maken. Naast de tuin loopt een drukbezocht wandelpad en men wil, door bijvoorbeeld ruimte voor volkse buitenspelen te voorzien, ook recreanten en buurtbewoners naar de tuin lokken.

VZW Rozemarijn - Haacht

Rozemarijn biedt ondersteuning op vraag van volwassen personen met een (meervoudige) handicap. De vzw biedt woon- en dagondersteuning op zes locaties in Haacht en Keerbergen.

In navolging van de opmaak van een strategisch toekomstplan in 2020, werd het initiatief opgestart om de tuin van de vestiging in Haacht (Grote Appelstraat 40) opnieuw in te richten, zodat die meer aansluit bij de behoeften en wensen van de cliënten. Er is alvast een wensenlijst opgemaakt voor de tuin: rolstoelvriendelijke paden; wilgenconstructies (geborgenheid), veel zithoekjes met schaduw en zintuigprikkelende elementen, een yurt, voldoende banken langs de paden, De opmaak van een plan en de realisatie zijn nu de volgende stappen.